

LIBER UNDEVIGESIMUS

A R G U M E N T U M .

Armis acceptis Achilles Græcorum cœtum cogit, ira renuntiat, donaque sibi ab Agamemnone promissa accipit. Cæteris Ulyssis hortatu cibum capientibus ipse abstinent armatur, exercitumque in prælium educit. Alter equorum ei interitum conticinatur, quem increpat, & in hostem ruit.

Amque caput pelago attollens, lucemque serenam.
Puniceis inventa rotis Aurora rubebat,
Divaque Pelidæ ad puppem pervenerat altam,
Affusūque Menetiadæ, atque infanda gementem
5 Hunc reperit magna medium stipante caterva
Mœrentum comitum Thetis improvisa repente
Adstitit, & blandis demulcet pectora dictis:
Quid juvat, o gnate, assiduo tabescere luctu?
Hunc sinito, invitus quanquam; sic numina Divum,
10 Sic Parce voluere, mea nunc accipe cura
Perfecta arma tibi Vulcania, splendida, nulli
Terrigenum concessa unquam. Sic fatur, & arma
Deponit gnato coram: insonuere metalla
Horrendum pulsa, at socii obstupuere paventes.
15 Arripiuntque fugam trepidi, neque tollere vultus
Audebant contra; stetit imperterritus heros,
Atque animum major subiit furor: ignea torvis
Lumina fulgebant flammis, gaudetque tuendo.
Interea, atque oculos tacitus per singula volvit
20 Dein tali adfatur dilectam voce parentem:
Humanæ non artis opus, dignumque profecto,

L I B E R X I X.

355

Parque Deo, dilecta parens: armabor in acreis
Jam pugnas equidem; sed enim me cura remordet
Ne exanimum corpus, ferroque inficta recenti
Vulnera putrescant. Pelei sic filius inquit,
25 Quem contra Thetis hæc niveis pulcherrima plantis;
Exue, gnate, metum, pone hanc de pectore curam,
Ipsa adero, nec membra modis violarier ullis
Permittam, aut sanie, & nigro putrescere tabo.
30 Quin solidum quamvis fuerint inhumata per annum
Incorrupta dabo, atque etiam servanda per ævum.
Molliaque, & nihil humanis debentia curis.
Tu propera, & ducibus Danaum, cœtuque coacto
Atridem magnum adloquere, atque in fœdera junge,
35 Irasque, & veteres animo depone furores,
Irrueque in pugnam immortalibus asper in armis.
Dixit, & insolito perfudit robore membra.
Perque cavas nareis Patroclo, perque ora jacenti
Purpureum nectar, succosque instillat odoros
40 Ambrosiæ, foret ut tabo inviolabile corpus.
Interea magnus cursabat litora Achilles
Horrendum inclamans, proceresque ciebat Achivos:
Ut vocem sensere procul, subito omnis in unum
Turba coit, quique ad naveis subsistere custos,
45 Quique gubernator solitus, dapiumque magistri;
Et quis cura penum instruere, in certamina rursus
Intermissa diu rueret quum sævus Achilles.
Ergo omnes idem ardor agit, quin vulnere tardī
Tydides etiam, & fortis festinat Ulysses,
50 Nixus uterque hasta, pugnaque insignis uterque:
Ordinibusque sedent primis; at magnus Atrides
Ductorum ex numero sese postremus agebat
Vulnus habens, nam pugnantem percusserat olim
Ære Coon Antenorides, ferroque corusco.
55 Utque omnes aderant Danai, progressus Achilles
Constitit in mediis, fuditque has pectore voces:
Maxime Grajugenum, venisse in fœdera dudum

Z 2

Amborum intererat, postquam exitialis utriusque
Incidit ira animo pulchram Briseida propter.
60 Illa utinam infensa telis confixa Diana
Occubuissest apud naveis, Lynnessia quando
Vastabam regna, & campos populabar opimos,
Non tot Grajugenæ Teucrorum ultricibus armis
Arva momordissent domiti. Exultaveris Hector,
65 Tuque, Phrygesque tui; at Danaos reor omne per ævum
Nostrarum memores irarum, odiique futuros.
Mittamus tamen hæc, veterum meminisse malorum
Quandoquidem mala jam prohibent graviora coactos.
Indultum satis est odiis, non ira perennis
70 Pelidem deceat, æterno jam fodere dextræ,
Conveniantque animi, propera, atque in prælia turmas,
Argivosque hortare duces, armabor & ipse
Experiарque utrum totam plebs Dardana noctem
Assideat vigil ad naveis; at poplite flexo
75 Trojungenum quisquam solvet Diis vota libenter,
Si Martem incolumis nostramque effugerit hastam.
Talia Pelides, Danai plausere frequentes,
Quod tandem positis firmarent fœdera rixis.
Deinde sedens ipso ab solio sic fatur Atrides,
80 (Nam neque progressus medio stetit æquore ductor,) Audite heroes Danaum, gens inclita bello,
Murmure nec quoquam me interpellate loquentem,
Durum etenim licet audaci, licet ore diserto.
At populi ingentis circum stipante corona
85 Quis dictis præbere aurem? quis dicere voce
Audeat ærata quanquam? Tete alloquar unum
Propterea, Æacide, vos nostram accipite mentem;
Argivum lecti proceres, linguisque favete:
Sæpe etenim hanc nobis Danai cecinere querelam;
90 Sed non causa mali fuerat culpandus Atrides;
Jupiter at, fatumque adversum, & tristis Erynnis,
Hanc mihi quæ lèvam posuere in pectore mentem,
Ut pulchram invito auferrem Briseida Achilli.

Sed quid ego facerem? Sæva omnia perficit Ate,
95 Monstrum informe, Jovis proles, cui mille nocendi
Notæ artes, vixque in terris vestigia signans
Per capita alta virum volitat, tristesque volantem
Iræque, insidiæque Deam, fraudesque sequuntur.
Quin Patrem quandoque Jovem, cui æterna potestas
100 Divum est, atque hominum, Junonis conjugis arte
Deceptum implicuit, nam quum jam lucis in oras
Thebana venturus erat Tirinthius urbe,
Formosam & primi Alcmenam subiere dolores,
Concilio in magno Superum sic Jupiter orsus:
105 Audite, o quotquot cœli templa alta tenetis
Diique, Deæque omnes, quæ sit sententia menti?
Hac sub luce virum æthereas educet in oras
Alma puerperis quæ præsidet Ilithia,
Qui populos lata circum ditione tenebit,
110 Cunctorum de stirpe hominum, qui ex sanguine nostro
Progeniem duxere suam. Sic Rector Olympi,
Callida cui Juno fraudem meditata, dolosque,
Quid nunquam eventura canens mendacia jactas?
Eja age, jura, inquit, stygii per flumina fratribus
115 Imperio clarum, atque opibus, sceptroque futurum
Hac quemcumque die genitrix effuderit alvo
Saturni genus, atque tua de stirpe creatum.
Hæc soror, ignarusque doli, fraudisque latentis
Juravit subito, heu! curis torquendus amaris.
120 Illicet æthereistellato ab culmine Olympi
Quippe volans Juno Argolicam contendit in urbem;
Qua puerum Stheneli septem jam mensibus uxor
Gestabat gravida: hunc nono non mense peracto
Ante diem Juno Phæbœum cernere lumen
125 Compulit, Alcmenæ partus jamjamque propinquus;

V. 94. Perficit Ate. Monstrum ex Jove natum, fraudum ac dolorum pernicioſissimum artifex. Vid. Eustath. in hunc locum.

Omnisque interea cessat dolor : at Dea fratri
 ibid Nuntia ventura adproperat , sicque incipit ore :
 Audi hæc , summe Deum genitor , qui fulmina torques ,
 Editus in lucem est , populos qui clarus Achivos ,
 130 Imperio premet , ac celsis dominabitur Argis ,
 Eurystheus Stheneli proles , huic sanguinis author
 Perseus , inde tuum genus est , nec dedecet ipsum
 Tantus honos . Dea sic fatur , vehemensque Tonantem
 Invasit dolor , artificem tum criminis Aten
 135 Vertice ab auricom rapit , attollitque prehensam ,
 Horrendumque tonans jurat , non culmen Olympi ,
 Nec Divum in sedeis redditum , & sidera monstrum ,
 Dixit , suspensamque manu , circumque rotatam
 Dejicit ab coelo , illa hominum petit incita sedeis .
 140 Hinc furor , assiduusque Jovem torquebat amaror ,
 Rege sub Eurysteo duros quum mille labores
 Perferret gnatus . Moesto sic corde gemebam ,
 Frendebamque dolens , naveis quando Hector ad altas
 Agmina vastabat ferro , flammamque parabat .
 145 Verum age , praecipitem quando malus abstulit error ,
 Placabo offensum , accumulemque ingentia dona .
 Tuque exurge virum fortissime , & agmina coge ,
 Dona dabo , tibi quae hesternus promisit Ulysses .
 Aut mage , si lubet , exspecta , in certamina quanquam
 150 Festinans , picta donec de puppe ministri
 Munera lecta ferant hominum gratissima cuique .
 Rex ea , quem tali sermone adfatur Achilles :
 Inlyte Graiorum ductor , clarissime Atride ,
 Munera non equidem curo : seu tradere , ut aequum est ,
 155 Seu retinere , tuum manet , in dura arma vocamus
 Hinc subito , neque nos crudæ subducere pugnae ,

V. 140. Amaror . Verbum antiquum ab Lucretio , & Virgilio usurpatum in Georgic . ibi .
 , , Tristia tentantum sensu torquebit amaror .
 ubi Gellius nonnullos reprehendit legentes sensu torquebit amare .

Cunctarive decet , properandum est , restat Achillem
 Pugnantem ut videant , perdentemque agmina ferro ,
 Et virtute duces simili mirentur Achivos .
 160 Talia jactanti prudens haec fatur Ulysses :
 At non tu , frendens quamquam , atque invictus ,
 Achilles ,
 Impastos Trojana feras in moenia Graios .
 Nam neque pugna brevis fuerit , bellator utrinque
 Quum Deus ingruerit , menteisque afflaverit ardor
 165 Martius , effusoque rubescant sanguine campi .
 Corpora sed curare jube potuque , ciboque
 Ad naveis prius , hoc robur mortalibus aegrис ,
 Instauratque animos , nec enim ad Solem usque ca-
 dentem ,
 Et solidum pugnare diem fortissimis unquam
 170 Terrigenum possit , languent nam corpora sensim ,
 Destituantque animum , potusque innata cupido ,
 Atque fames subit , & genua aegrescentia torpent ;
 At contra satur in densos ruit impiger hosteis ,
 Decertatque diem totum , neque membra labascunt ,
 175 Languescitve animus . Populos coetu ire soluto
 Propterea , dapibusque jube indulgere paratis .
 Concilium interea in medium Rex magnus Atrides
 Dona ferat , videant Danai , tuque ipse tuendo
 Oblectes animum : simul , ut promiserat olim ,
 180 Rex juret non se amplexus petuisse puellæ ,
 Aut violasse thorum , veterem tu pone dolorem ,
 Regificas interque epulas , & pocula laeta
 Foedera firmentur , ne quid tibi desit honoris .
 Aequior inde aliis eris haec expertus , Atride ,
 185 Nec Rege indignum reputo , si laeseris ultiro ,
 Offensem placere animum , donisque mereri .
 Hæc ait , Atrides effatur talib⁹ heros :
 Recta quidem , Laertiade , & gratissima nobis
 Singula dixisti : jurabo , & (Jupiter o me
 190 Sospitet) haud falsum jurabo . Vos sed Achivum

Hic lecti proceres , Pelideque ipse , manete ;
 Ab ratibus donec ducantur munera nostris ,
 Riteque confectis ineamus foederà sacris .
 Tu , Laertiade , lectos ex agmine Graium
 195 Coge viros atque ab nostris hoc pupibus affer
 Munera promissa , & praestanteis ore puellas ,
 Atque aprum Patrique Jovi , Phaeboque sacram̄um
 Taltybius paret actutum . Sic fatur Atrides ,
 At Peleo satus : hæc , Danaum clarissime ductor ,
 200 Procuranda alias , posito quum Marte quiescant
 Tantisper Danai , nostroque in pectore tantus
 Mitescat furor : exanimes nunc aere cruento
 Ecce jacent socij , Hectoreis quos Jupiter armis
 Abstulit . Argivas urgete in prandia turmas .
 205 Per me equidem impasti , jejuniique arma capessant
 Protinus ; occiduas & quum Sol viseret undas
 In coenam hortarer dextris vetricibus ultos
 Duram ignominiam , & charorum funera acerba .
 Ante quidem non ipse dapeis , non pocula labris
 210 Admoyeam , infelix tentoria ad alta sodalis
 Dum jacet exanimis telo confossus acuto ,
 Conversusque in vestibulum , moestissima circum
 Myrmidonum quem turba gemit , desletque peremptum .
 Pocula nec mihi sunt , aut grata obsonia curae ;
 215 Sed sanguis , caedesque virum , gemitusque cadentum .
 Dixerat haec , Laertiades cui talibus infit :
 O Peleo sate , cunctorum fortissime Graium ,
 Marte quidem , & magno longe mihi robore praestas :
 At me fecit enim rerum experientia doctum ,
 220 Prudentemque magis , nam te proiectior annis .
 Propterea nostris facilem da hortatibus aurem .
 Pugnarum , caedisque statim fastidia menteis ,
 Et satias subit : in terram falx aerea Martis

V. 223. Et satias subit . Satias positum pro satietas , quod car-
 mini incommodum . Exemplum habes apud Lucretium .

Quippe parum messis ; stipulae sed fundit nanis
 225 Immensam segetem , postquam inclinaverit aureas
 Æthereus lanceis genitor , pugnae arbiter aequus .
 At non ventre quidem mors est lugenda cadentum .
 Omnibus innumeri sternuntur namque diebus .
 Quando ergo ab lacrimis reliqui , luctuque quiescent ?
 230 Occisis volo ut extremi solvantur honores ;
 Sed patienti animo , sed certo limite luctus .
 Una dies lacrimis satis est : Martique cruento ,
 Qui super , & pugnae fuerint , meminisse necesse est
 Potus , atque cibi , induti ut fulgentibus armis
 235 Acrius irruere , atque hosteis invadere ferro
 Possimus . Ferte haec , Danai , neque jussa suorum
 Quisque ducum expectans naveis cunctetur ad altas ,
 Nam magni steterint olli nova jussa ; sed omnes
 Egressi simul Iliacos properemus in hosteis .
 240 Haec ait , & comites gnatos sibi Nestoris ambos ,
 Phylidemque Megeta , Thoantemque , & Melanippum
 Et Criontiadem Lycomedea , Merionemque
 Seligit , atque alta in tentoria pergit Atridae .
 Tunc dicto citius fulgenteis aere corusco
 245 Ingenteis tripodas septem , pulchrosque lebetas
 Bis denos , & cornipedum duodena comantum
 Corpora promissa , & septem roseo ore puellas ,
 Octavamque ipsam pulchram Briseida ducunt .
 Ipse praedit Laertiades , appensaque portat
 250 Dena talenta auri ; sed caetera dona ferebant
 Argivum juvenes reliqui , Danaumque frequentum
 Concilio coram exponunt , tum surgit Atrides ,
 Talthibiusque aderat Regi , vocemque canoram , &
 Ora Deo similis , manibusque tenebat ad aram
 255 Setigerae faetum suis : huic Rex tempora primum
 Summa notat cultro , magni quem semper ab ensis
 Vagina appensum simileis gestabat in usus ,
 Primitaque Jovis sacravit rite parenti .
 Turba sedet circum tacita , auscultatque loquentem .

260 Ille autem cum voce manus ad sidera tendens
 Conspectu in medio procerum sic ore precatur:
 Esto, Deum genitor, testis magne, optime, summe,
 Tuque parens Tellus, Solque, & quae Tartara Divae
 Nigra tenent, ubi falsa luunt periuria santes:
 265 Non ego pulchricomae amplexus Briseidis unquam
 Quaesivi, injecive manum, intactamque puellam
 Restituo, tradoque mea in tentoria qualem
 Accepi quondam; quod si mendacia testor,
 Numina me tot saeva premant justissima poenis,
 270 Perjuros quotquot torquent tellure sub ima.
 Dixerat, atque suis jugulum saevo abscidit aere,
 Taltybiusque manu valida per inane rotatum
 Piscibus in predam aequoreas projectit in undas.
 Argivosque inter mediis sic fatur Achilles:
 275 Jupiter omnipotens, o quot mortalibus infers
 Aerumnas, pater! haud etenim Briseida pulchram
 Ab ratibus me invito unquam abduxisset Atrides,
 Movissetque animum dictis; sed Jupiter armis
 Teuctorum domitos voluit tot sternere Graios.
 280 Nunc epulas properate, viri, Martemque parate.
 Talia Pelides fatur, coetumque resolvit.
 Quisque suas celer ad naveis dispergitur inde,
 Donaque Mirmidones tentoria ad alta ferebant.
 Magnanimi Eacidae, pictisque sedilibus omnes
 285 Veste locant nitida, insignisque decore puellas.
 At famuli aeripedes plena ad praesepia ducunt.
 Tum pulchrae similis Veneri Briseis, ut aere
 Confossum Patroclum vedit, lectoque jacentem
 Corruit, inque haerens lacrimis rigat ora profusis
 290 Passa comam, laniansque genas, & pectus honestum,
 Cervicemque manu roseam, atque haec talia fletu
 Interrupta dabat: Vivum te in puppe reliqui
 Hinc digressa, Menoetiade charissime, nunc heu
 Exanimem adspicio, & lacerum crudeliter artus.
 295 Ut mala me connexa malis urgentque, premuntque!

Namque virum, cui me chari junxere parentes
 Vidi equidem crudo trajectum pectora ferro
 Ante urbem patriam, charaque ex matre creatos,
 Tergeminos fratres, quos sors tulit aspera belli
 300 Tu tamen ingenteis miserae lenire dolores
 Tentabas, patris quondam quum regna Mynetis
 Verteret, atque virum laetho daret asper Achilles,
 Pollicitus thalamumque ducis, primosque hymenaeos,
 Regnaque Mirmidonum, & laetae convivia gentis.
 305 Propterea te flere jubat, semperque juvabit,
 Optime Grajugenum, fuerit dum vita superstes.
 Talia fundebat lacrimans, planctumque sequutae
 Ingemuere aliae, Patrocli non fata puellae.
 Quaeque suas sed enim volvens sub pectore curas.
 310 Pelidem interea proceres ad prandia certant
 Cogere, nec dictis, precibus neque mobilis ullis:
 Ast ego, si qua meae tangit vos cura salutis,
 Deprecor, obtestorque, dapeis ne, aut pocula nobis
 Consulite, aut memorare, viri, dolor intimus urget,
 315 Sustineam Nerei donec Sol regna revisat.
 Haec ait, abscedunt propria in tentoria quisque
 Atridas praeter geminos, Laerteque natum.
 Restitit & Nestor, Phaenixque agitator equorum,
 Et Cretae Idmoneus rector, varioque levabant
 320 Moerentem sermone animum; nec laetior inde
 Martem ardet, caedeisque virum, fusumque cruorem.
 Suspiratque memor crebro, adfaturque jacentem:
 Saepe mihi quondam ad puppem, miserande sodalis,
 Sollicitus, properansque dapeis apponere mensis
 Et potum solitus, si quando in praelia Graium
 325 Irrueret festina cohors Phrygia agmina contra.
 At nunc ipse jaces: expers potusque, cibique
 Ille tuus dolet interea, & tristatur Achilles.
 Nam mihi non gravius quicquam, non durius unquam
 Contigerit, non si Pelei genitoris acerbum
 330 Audirem fatum, qui charae prolis amore.

364

I L I A D I S

Nunc Phria in patria lachrimas effundit inaneis;
 Tyndaridem invisam propter, dum Pergama circum
 Bella gero in Priamum natalibus exul ab oris.
 Non si fata Neoptolemum mihi saeva tulissent,
 335 Qui Scirum ad pingue tectis adolescit in altis,
 Si modo spirat adhuc, & coeli pascitur aura.
 Nam casurum equidem Phrygio me in litore solum
 Credideram demens, & te super inde futurum,
 Qui patrias iterum in sedeis, Phtiamque reversus
 340 Ab Scyro aveheres multo cum remige gnatum,
 Et rerum ignaro monstrares singula Tute,
 Arvaque, servosque; & famulas, gazamque repostam,
 Nam Peleum interisse reor, tristive senecta
 Vix vitam trahere invisam, semperque paventem
 345 Vulneret occisi gnat ne nuntius aureis.
 Talia flens memorat, Danai adgemuere, parentum
 Quisque memor, charaeque domus, patriaeque relictae,
 Lugenteisque Deum genitor miseratus ab alto est,
 Palladaque adstantem adloquitur sic ore sereno;
 350 Tantane te chari ceperunt taedia Achillis,
 Armipotens? fortisque virum sic deseris usque?
 Namque ante ille rateis luget miserandus Achivas
 Occisum comitem reliqui per castra paratis
 Indulgent epulis proceres; potusque, cibique
 355 Immemor ille gemit, propera, atque in pectora nectar,
 Ambrosiamque infunde viro, ne in bella ruentem
 Dura fames premat, & potus malesuada cupido.
 Hæc ait, optantemque ultro dicto impulit, harpæ
 Tum similis patulasque alas, vocemque canoram
 360 Desilit ab coelo. Jamque in certamina turmae
 Armantur Danaum, nectarque in pectora Pallas,
 Ambrosium & succum moerenti instillat Achilli,
 Ne importuna fames languenteis occupet artus.
 Dein patris aeternas iterum contendit in aedeis.
 365 Grajungenae interea ratibus funduntur ab altis,
 Ab Jove ceu quondam in terras nivis acta per auras

L I B E R X I X.

365

Densa cadunt glomera, & Boreae vis maxima saevit.
 Sic crebrae ab ratibus galeae, cristaenque comantes,
 Thoracesque cavi, clypeique umbone corusci,
 370 Fraxineaeque hastæ totis densantur in agris.
 Nubilaque, & cœlum immensum, tellusque renidet
 Alma procul, pulsusque pedum tremefacta remugit.
 Ipse inter medios rutilis accingitur armis
 Pelides, freudentque gravi cum murmure dentes.
 375 Ardescuntque oculi flammis, praecordiaque intus
 Ira agitat, mixtusque dolor, tum dona parentis
 Vulcani suris ocreas primum aptat ahenas,
 Plurima quas mordens argentea fibula nectit.
 Pectora dein circum squammis auroque rigentem
 380 Loricam, & clavis distinctum accingitur ensem
 Fulmineumque, gravemque humeris, dein corripit
 orbem
 Ingentis clypei rutilo procul aere micantem,
 Plena velut Luna, aut deserto in culmine montis
 Qualis flamma rubet findentibus aequora nautis
 385 Nocte intempesta; ast olli jactante procella
 Ab charis procul accelerant, pontoque feruntur,
 Talis ab Æacidae clypeo petit aethera fulgor.
 Hinc galeam capiti flammandem, & sideris instar
 Fulgentem induitur, super aurea crista tremendum,
 390 Vulcani artificis labor, alto ab vertice nutat.
 Crebraque vertebat sese, ac tentabat in armis,
 Congruerentne sibi, membris satis apta movendis.
 Alarumque instar magnarum in proelia Regem
 Ferre videbantur, totoque attollere campo.
 395 Deinde hastam rapit ingentem, validamque gravemque,
 Quam non ductorum quisquam torqueret Achivum
 Pelidem praeter mortali haud matre creatum.

V. 383. Plena velut Luna. Hanc similitudinem præ oculis habuisse credo Virgilium in 3, quum de Cyclopis oculo:
 „ Argolici clypeo, aut Phœbæ lampadis instar,“

Hanc Peleo Chiron dederat, quae fraxinus olim
Pelias alticomō surgebat vertice ad auras.
 400 Quot mox illa viris mortem allatura cruentam!
Automedon bijugos properans, atque Alcymus una
Curribus aptabant, & lora jugalia circum
Aurea tendebant, froenabantque ora lupatis.
Ipse manu scuticam, & pictas moderatur habenas
 405 Automedon; dein cristatus concendit Achilles,
Sol veluti, in pulcris collucens aureus armis,
Et bijuges torva adloquitur sic voce paternos:
O Balie, & Xanthe, auricomae stirps magna Podarges
Videritis salvum aurigam qua ex Marte cruento
 410 Arte, viaque iterum tentoria ad alta feratis,
Nec Patroclum veluti stratum me linquite campo.
Huic tunc Xanthus equus (namque olli in pectore vocem
Indiderat Juno) tali sermone profatur;
Formosunique caput, demissaque tota loquenti
 415 Circumfusa juba in terram ab cervice pependit.
Te nunc incolumem, Pelide, in castra feremus;
Sed tibi jam postrema dies atra imminet umbra;
Nec nos causa mali; sed tristia fata, Deusque.
Nam neque segnitiem ob nostram Phryges arma tu-
lerunt.
 420 Ex humeris Patroclo: fortissimus ille Deorum
Prostravit primam ante aciem, Latonia proles.
At nos non madidis praeverterit ocyor alis
Insignis Zephyrus, quo non velocius ullum
Ventorum genus: Iliacis quin te quoque campis
 425 Fata manent paria, & Divum inviolabilis ordo.
Vix ea, quum vocem Eumenides pressere loquentis.
Talia cui contra vomit indignatus Achilles:
Xante, quid insolita fatum mihi voce minaris?

V. 412. *Huic tunc Xanthus equus.* Qui equum loquentem apud
Homerum rident, curnon Celeno volucrem vaticinarent rident in 3.
Aeneidos?

Haud etenim te sancta decent oracula vatem.
 430 Atque mihi procul ab charo genitore cadendum
Novi equidem; sed non Phrygias turbare catervas
Cessabo interea, & sceleratam sternere gentem.
Haec ait, horrendumque tonans per plana citatos
Urget equos, campoque volans se immittit aperto.

LIBER VIGESIMUS.

A R G U M E N T U M .

Jovis jussu Dii Græcis, Trojanisque, ut cuique libitum, auxi-
liantur. *Æneam ex congressu Achillis servat Neptunus*
nebula tectum. Achilles, quum alios, tum Priami filium
Polydorum interficit, deinde in Hectorem ruit, qui tamen
favente Apolline ipsi subducitur, Trojanos reliquos, plu-
ribus occisis, fugat.

Ic te, gnate Dea, circum toto horrida campo
Agmina funduntur, properantque in prælia
Grajum,
Inde ruunt Teucrorum acies de colle propin-
quo
Interea Themidem rector jubet ætheris alti
 5 Sideram in sedem immortaleis cogere Divos.
Illa volans, cœlumque ingens, terrasque peragrat.
Undique convenient superi, parentque vocanti,
Diique, Deæque omnes fluviorum, & numina ponti
Oceanum præter, nemorum quæque ardua Nymphæ,
 10 Fonteis, quæque tenent liquidos, herbosaque prata.
Considunt tectis, & picta sedilia complent,
Plurima quæ magna genitori Mulciber arte
Fecerat auratis inter distincta columnis.
Venerat & Jovis imperiis excitus ab undis
 15 Neptunus, mediisque sedens sic farier orsus;